

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО – ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної та
наукової роботи **Зоря А.Б.**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СЕКСОЛОГІЯ ТА СЕКСОПАТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія

Миколаїв, 2022

Робоча програма освітньої компоненти «**СЕКСОЛОГІЯ ТА СЕКСОПАТОЛОГІЯ**» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, ОП Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «**СЕКСОЛОГІЯ ТА СЕКСОПАТОЛОГІЯ**» погоджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Петьков В.А.

Робоча програма навчальної дисципліни «**СЕКСОЛОГІЯ ТА СЕКСОПАТОЛОГІЯ**» погоджено на Вченій раді університету

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова ВР Волков М.А.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова	
Мова викладання – українська мова	Спеціальність (професійне спрямування): 053 «Психологія»		
Загальна кількість годин – 150			Рік підготовки
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
		24 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		48 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	128 год.
		Індивідуальне завдання не передбачено	
		Вид контролю: залік	
Тижневих годин для: ОФН – 4 ЗФН – 12, 10	Перший (бакалаврський) рівень		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання – 150 год.: 72 год. – аудиторні заняття, 78 год. – самостійна робота (50 % до 50 %).

для заочної форми навчання – 150 год.: 22 год. – аудиторні заняття, 128 год. – самостійна робота (15 % до 85 %).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Сексологія та сексопатологія»

Мета курсу – вивчення клінічної медицини, що виключає систему міждисциплінарних наукових знань та спрямована на вивчення умов і чинників розвитку порушень та девіацій сексуального здоров'я людини і метою їх діагностики, лікування, психотерапевтичної корекції, профілактики експертизи та реабілітації. Тому курс з основ сексології окреслює коло проблем, пов'язаних як з проявами нормальної сексуальності, так і з питаннями загальної та спеціальної сексопатології.

У сучасних умовах розвитку суспільства сексологія набуває все більшого значення у теоретичній та практичній діяльності лікарів усіх спеціальностей. Але сьогодні буває так, що хворі із сексологічними розладами не мають можливості звернутися до кваліфікованого лікаря, який володіє знаннями з сексології та сексопатології. Тому вивчення основ сексології – проблем, пов'язаних з нормальними проявами сексуальності людини, а також загальних та окремих питань сексуальної патології - є вельми бажаним для майбутнього лікаря-психолога.

Дисципліна «сексологія та сексопатологія» базується безпосередньо на знаннях та навичках, отриманих при вивченні дисциплін на попередніх курсах, а саме із міжособистісним спілкуванням, психологією здоров'я та здорового способу життя, репродуктивне здоров'я та формування сім'ї.

Під час вивчення дисципліни «Сексологія та сексопатологія» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові:

ФК 08. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК 09. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни може бути досягнуто такі програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання .

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

КРЕДИТ 1. Розвиток людської сексуальності.

Тема 1. Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я. Розвиток сексуальності людини.

Основні завдання та предмет медичної сексології. Розгляд історії формування сексології. Аналіз сексуального здоров'я людини. Розглянути початок розвитку сексуальності людини. Формування психосексуальної орієнтації в підлітків обумовлює вибір об'єкта потягу і здійснюється у пубертатному періоді на тлі інтенсивного функціонування ендокринної системи й активного розвитку особливостей особистості.

Розгляд фаз, що характерні кожному етапу й стадії психосексуального розвитку.

Тема 2. Сексуальна поведінка та реакції у жінок та чоловіків.

Копулятивний цикл. Структура статевої поведінки людини. Вроджені фактори, та індивідуальні навички. Вплив соціального середовища на формування людської сексуальності. Фази статевих актів. Сексуальні реакції чоловіків та жінок. Стадії копулятивного циклу. Відмінності чоловічої та жіночої сексуальності. Вікові прояви сексуальності

КРЕДИТ 2. Гармонія сексуальної поведінки

Тема 3. Сексуальна гармонія та дисгармонія. Сексологічне обстеження. Составні частини сексуальної гармонії.

Поняття людської сексуальності. Залежить від фізіологічних, від соціальних, психологічних, соціокультурних факторів, Правильне поєднання, рівновага тих й інших сторін сексуальності.

Соціальний, психологічний та соціально-психологічний фактори сексуальної гармонії. Три послідовних фази в розвитку статевої любові І.М. Сеченова.

Сексуально-поведінковий компонент сексуальної гармонії.

Тема 4. Психосексуальний розвиток людини

Психосексуальний розвиток — один із аспектів індивідуального психічного розвитку, з його закінченням починається зріла сексуальність. Три етапи психосексуального розвитку, їх загальні закономірності. Особливості фазового розвитку і зміни співвідношення біологічного та соціального компонентів у становленні сексуальності.

Перший етап (1–7 років) — формування статевої самосвідомості (ідентичності), яка зумовлена внутріутробним диференціюванням мозку та здійснюється під впливом мікросоціального середовища. Фаза вироблення установки та фаза навчання і закріплення установки.

Другий етап (7–13 років) — формування стереотипу статевої поведінки. Третій етап (12–26 років) — становлення психосексуальних орієнтацій, неможливих без нейрогуморального забезпечення.

Стадії третього етапу психосексуального розвитку: платонічне, еротичне та сексуальне лібідо, кожна з яких складається з двох фаз — вироблення установки; навчання та закріплення установки. Розлади психосексуальної орієнтації як наслідок відставання в часі якоїсь стадії та зміни порядку розвитку

КРЕДИТ 3. Межі сексуальної норми та патології

Тема 5. Аспекти сексуальної норми

Поняття норми в сексології. Аспекти сексуальної норми. Соціально-етичний аспект сексуальної норми. Медико-психологічний аспект сексуальної норми. Оптимальна, прийнятна та припустима сексуальні норми, які є клінічною нормою, отже не потребують терапевтичного втручання.

Критерії оцінки соціальної норми. Критерії оцінки оптимальної психологічної норми. Типи сексуальної мотивації: гомеостабілізуючий, шаблоннорегламентований, генітальний, ігровий, агресивно-егоїстичний, пасивно-підлеглий, агресивно-садистський, альтруїстичний. Критерії оцінки фізіологічної (біологічної) норми сексуальності

Тема 6. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін

Умовність поняття сексуальної норми. Поняття сексуального здоров'я. Сексуальне здоров'я — відсутність хворобливих змін в організмі людини, що можуть призводити до ослаблення сексуальної функції, а також можливість оптимальної адаптації до протилежної статі, розвитку гармонійних стосунків відповідно до норм соціальної та особистої моралі. Сексуальне здоров'я — інтегральний комплекс взаємодоповнюючих компонентів сексуальності. Системний підхід до визначення сексуального здоров'я з виокремленням різних компонентів, поєднаних жорсткими взаємозв'язками.

Основні системоутворюючі ознаки, які зумовлюють психосексуальний розвиток: статеве самоусвідомлення і статеве усвідомлення оточуючих; статеворольова поведінка; психосексуальна орієнтація. Додаткові системоутворюючі ознаки: статевий потяг, сексуальна збудливість, сексуальна активність, сексуальна установка. Типи сексуальної установки: фалоцентрична (механоцентрична), оргазмоцентрична, екстазоцентрична. Сексуальна потреба, мотивація сексуальної поведінки. Вікові особливості сексуальної функції. Літерат

КРЕДИТ 4. Збереження репродуктивного здоров'я

Тема 7. Психогігієна репродуктивного здоров'я.

Контрацепція Репродуктивне здоров'я жінки: медичний, психологічний і соціальний аспекти. Репродуктивне здоров'я чоловіка. Контрацепція — використання різних засобів і методів, спрямованих на запобігання заплідненню яйцеклітини сперматозоїдом.

Правильне користування презервативом та іншими контрацептивами. Переваги та недоліки різних методів запобігання небажаних вагітності. Фізіологічний метод контрацепції (природний метод). Методи визначення дня овуляції: календарний, за зміною базальної температури, за вивченням шийкового слизу.

Тема 8. Хвороби, що передаються статевим шляхом, та їх профілактика

Поняття про хвороби, що передаються статевим шляхом (ХПСШ), їх загальна характеристика. Групи ризику, які є основними поширювачами цих захворювань: особи мандрівних професій, повії, наркомани.

Рекомендації щодо зниження ризику заразитися ХПСШ і ВІЛ/ СНІД статевим шляхом. Сифіліс, шляхи зараження сифілісом: контактний і через кров, збудник захворювання. Заразні біологічні матеріали. Особливості перебігу сифілітичної інфекції та періоди, виокремлені з урахуванням цих особливостей (інкубаційний, первинний, вторинний і третинний).

КРЕДИТ 5. Кримінальна сексологія

Тема 9. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії

Термін «парафілія» і поняття «пер версії» (збочення), визначення і класифікація за об'єктом і способом реалізації статевого потягу. 14 Систематика парафілій у Міжнародній класифікації хвороб 10-го перегляду (МКХ-10). Принципи та критерії надання переваги сексуальному об'єкту. Роль аналізаторів сприйняття у виборі сексуального об'єкта. Пускові стимули для здійснення парафільних дій. Підтримуючі стимули та стимули, що порушують патологічний сексуальний стереотип. Парафілії, що найчастіше призводять до правопорушень.

Біологічні причини викривлення психічного і психосексуального розвитку особистості у формуванні парафілій. Сімейні та соціокультурно зумовлені фактори. Форми парафілій залежно від етапу та фази психосексуального розвитку, на яких відбулось порушення. Поділ перверсій на істинні та псевдоперверсії, на здоланні та нездоланні. Нав'язливий, імпульсивний та обсесивно-компульсивний варіант розладів потягу. Значення в розвитку парафілій схильності до надцінних утворень, яка відображає ригідність психофізіологічних процесів.

Тема 10. Психопатологічні особливості серійних сексуальних убивць

«Феномен Чикатила» — варіант кримінальної особистості, етапний патологічний розвиток якої призводить до появи та закріплення потреби у скоєнні повторних (багатоепізодних) садистських злочинів проти особистості та статевої недоторканості громадян. Аналіз феномена, його три взаємопов'язані етапи: біологічний, психологічний і клінічний.

Біологічний етап — неспецифічна біологічна предриспови́зція для виникнення аналізованого розладу, формування патологічної системи —

патогенетичний механізм розвитку obsесивно-компульсивної сексуальної агресії. Психологічний — на доклінічному етапі патологічна передиспозиція до “феномена Чикатила”, психогенез його виникнення, феноменологія становлення кримінальної багатоепізодної сексуальної агресії. Психогенез сексуальної садистської поведінки. Зв'язок з механізмами фрустрації, занижена самооцінка та здатність сексуальної поведінки змінювати самооцінку, виступати формою самоствердження та компенсації. Створення системи психологічного захисту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	очна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усьог	у тому числі					
		л	п,с	лаб	інд	с.р.		о	л	п,с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Кредит 1.													
Тема 1. Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я. Розвиток сексуальності людини.	14	2	6			6	14	2					12
Тема 2. Сексуальна поведінка та реакції у жінок та чоловіків. Копулятивний цикл.	16	4	6			6	16		2				14
Разом за кредитом 1	30	6	12			12	30	2	2				26
Кредит 2.													
Тема 3. Сексуальна гармонія та дисгармонія. Сексологічне обст-ння.	14	2	6			6	16		2				14
Тема 4. Психосексуальний розвиток людини	16	4	6			6	14	2					12
Разом за кредитом 2	30	6	12			12	30	2	2				26
Кредит 3.													
Тема 5. Аспекти сексуальної норми	14	2	4			8	16	2					14
Тема 6. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін	16	2	4			10	14		2				12
Разом за кредитом 3	30	4	8			18	30	2	2				26
Кредит 4.													
Тема 7. Психогігієна репродуктивного здоров'я. Контрацепція	16	2	4			10	16		2				14
Тема 8. Хвороби, що передаються статевим шляхом, та їх профілактика	14	2	4			8	14	2					12
Разом за кредитом 4	30	4	8			18	30	2	2				26

Кредит 5.											
Тема 9. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії	14	2	4			8	16	2	2		12
Тема 10. Психопатологічні особливості серійних сексуальних убивць	16	2	4			10	14	2			12
Разом	30	4	8			18	30	4	2		24
Всього	150	24	48			78	150	12	10		128

5. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я. Розвиток сексуальності людини.	6	2
2.	Тема 2. Сексуальна поведінка та реакції у жінок та чоловіків. Копулятивний цикл.	6	
3.	Тема 3. Сексуальна гармонія та дисгармонія. Сексологічне обст-ння.	6	2
4.	Тема 4. Психосексуальний розвиток людини	6	
5.	Тема 5. Аспекти сексуальної норми	4	2
6.	Тема 6. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін	4	
7.	Тема 7. Психогігієна репродуктивного здоров'я. Контрацепція	4	2
8.	Тема 8. Хвороби, що передаються статевим шляхом, та їх профілактика	4	
9.	Тема 9. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії	4	2
10	Тема 10. Психопатологічні особливості серійних сексуальних убивць	4	
Разом		48	10

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я. Розвиток сексуальності людини.	6	12
2.	Тема 2. Сексуальна поведінка та реакції у жінок та чоловіків. Копулятивний цикл.	6	14
3.	Тема 3. Сексуальна гармонія та дисгармонія. Сексологічне обст-ння.	6	14
4.	Тема 4. Психосексуальний розвиток людини	6	12
5.	Тема 5. Аспекти сексуальної норми	8	14
6.	Тема 6. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін	10	12
7.	Тема 7. Психогігієна репродуктивного здоров'я. Контрацепція	10	14
8.	Тема 8. Хвороби, що передаються статевим шляхом, та їх профілактика	8	12
9.	Тема 9. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії	8	12
10	Тема 10. Психопатологічні особливості серійних сексуальних убивць	10	12
Разом		78	128

8. Методи навчання

Традиційні методи навчання:

пояснювально-ілюстративний метод – студенти отримують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через електронний посібник в «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення; застосовується для передачі великого масиву інформації;

репродуктивний метод – застосування вивченого на основі зразка або правила, діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто дія виконується на основі інструкцій, приписів, правил в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях;

метод проблемного викладу – використовуючи різноманітні джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доказів, порівнюючи точки зору, різні підходи, показує спосіб вирішення поставленого завдання, студенти як би стають свідками й співучасниками наукового пошуку;

частково-пошуковий, або евристичний, метод – організація активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок, процес мислення набуває продуктивного характеру, але при цьому поетапно направляється й контролюється педагогом або самими студентами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками, найчастіше застосовується як спосіб активізації мислення, порушення інтересу до пізнання на практичних заняттях і колоквиумах;

дослідницький метод – після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й вимірювання й виконують інші дії пошукового характеру; ініціатива, самостійність, творчий пошук проявляються в дослідницькій діяльності найбільш повно.

Активні методи навчання:

практичні вправи, у процесі виконання яких студенти моделюють свої дії у різних навчальних і виховних ситуаціях майбутньої професійної діяльності;

аналіз конкретних ситуацій як індивідуально, так і в малих навчальних групах (6-8 осіб), у ході розбору яких студенти не тільки вчаться формулювати проблеми й ухвалювати рішення щодо них, але й виробляють ряд важливих навичок в області міжособистісної комунікації, групової роботи й лідерства;

робота в малих навчальних групах, у ході якої студенти виконують практичні вправи, розбирають конкретні ситуації, готують групові проекти й беруть участь у ділових іграх; така робота допомагає студентам освоювати рольову поведінку, учитися ефективному спілкуванню й обміну досвідом, виробляти лідерські якості.

ділові ігри носять комплексний характер і проводяться для студентів на основі закордонних методик, сприяючи більш глибокому розумінню й ефективному закріпленню вивчених ними дисциплін.

Широко використовуються методи відео й комп'ютерної комунікації.

9.Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, кредитного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Комплексна діагностика знань, умінь та навичок студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного і підсумкового контролю знань (заліку).

Форма поточного контролю – усне опитування, тестування на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань.

Періодична форма контролю – виконання комплексних атестаційних робіт, розробка проектів, колоквиуми, творчі роботи.

Форма підсумкового контролю – залік на основі суми балів набраних за кожний кредит та складання власне заліку.

Критеріями оцінювання є:

а) при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мови; впевненість, емоційність та аргументованість; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;

б) при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи; підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки.

Шкала оцінювання ECTS таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Сексології та сексопатології»
2. Опорний конспект з лекцій навчальної дисципліни «Сексології та сексопатології».
3. Методичні рекомендації до підготовки семінарських, практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Сексологія та сексопатологія».

Перелік питань до заліку

1. Предмет і завдання сексології і сексопатології. Основні поняття і терміни
2. Основні етапи формування сексуальності людини
3. Історичні етапи сексології

4. Перечисліть критичні періоди сексуальності людини
5. Вкажіть сексуальні фази статевого акту у жінок та чоловіків (перелічіть)
6. Опишіть характеристику спілкування між чоловіком та жінкою
7. Перелічіть типи сексуальної мотивації
8. Вкажіть критерії, на основі яких ставиться діагноз «Транссексуалізм»
9. Що таке психогенні геніталії та чому вони виникають?
10. Мотиви та цілі предмету сексологія та сексопатологія
11. Технічне забезпечення психологічних досліджень сексуальності.
12. Етика проведення сексологічного дослідження.
13. Міждисциплінарні зв'язки психології сексуальності.
14. Короткий опис основних етапів та напрямів розвитку сексології, сексопатології,
 15. психології сексуальності.
 16. Розвиток вітчизняної сексології.
 17. Сучасний етап розвитку сексології та психології сексуальності.
 18. Чотирьохфакторна системна концепція сексуального здоров'я В.В. Кришталя.
 19. Анатомія та фізіологія статевого апарату людини.
 20. Особливості васкуляризації геніталій.
 21. Загальна характеристика іннервації статевої сфери. Поняття «нервового центру».
 22. Фізіологія репродуктивної функції.
 23. Формування статі людини.
 24. Становлення статевої свідомості людини як одна зі сторін формування особистості.
 25. Поняття про феромони. Вплив феромонів на репродуктивну систему жінки.
 26. Соціокультурні аспекти сексуальності.
 27. Які типи сексуальних культур Вам відомі?
 28. Опишіть процес утворення мотивів сексуальної поведінки, які мотиви сексуальної поведінки вам відомі?
 29. Парапубертатний період розвитку сексуальності.
 30. Передпубертатний період розвитку сексуальності.
 31. Пубертатний період та розвиток сексуальності.
 32. Період статевої зрілості та розвиток сексуальності.
 33. Інволюційний період та сексуальність особистості.
 34. Сексологічні феномени вікових періодів.
 35. Основні прояви нормальної сексуальності чоловіка.

36. Основні прояви нормальної сексуальності жінки.
37. Основні відмінності особливостей жіночої сексуальності від чоловічої.
38. Основні форми статевого життя людини.
39. Визначення статевої конституції.
40. Поняття статевого темпераменту.
41. Еротичні сни та фантазії.
42. Дайте визначення поняттю «мастурбація».
43. Опишіть відомі Вам стилі сексуальної взаємодії.
44. Які типи та аспекти кохання Вам відомі?
45. Причини виникнення сексуальних розладів.
46. Епідеміологія порушень сексуального здоров'я.
47. Семіотика розладів сексуальності: симптоми та синдроми, комплекси та міфи.
48. Порушення сексуального потягу людини.
49. Порушення сексуального життя чоловіка.
50. Порушення сексуального життя жінки.
51. Порушення сексуального життя обох статей.
52. Порушення оргазмічної функції.
53. Психогенні сексуальні розлади.
54. Опишіть відомі Вам види нетипової сексуальної поведінки.
55. Опишіть відомі Вам види порушення статевої аутоідентифікації.
56. Опишіть відомі Вам види сексуальні девіації.
57. Перерахуйте основні принципи дослідження структури особистості сексологічних хворих та лікування сексуальних розладів.
58. Перерахуйте та охарактеризуйте злочини на сексуальному ґрунті.
59. Які способи попередження злочинів на сексуальному ґрунті вам відомі?

11. Рекомендована література

Основна

1. Говорун Т.В. Соціалізація статі та сексуальності. - Тернопіль: Навч.книга, 2001. – 240 с.
2. Говорун Т.В., Кікінежді О.М. Стать та сексуальність: психологічний ракурс. Навч. посібник. - Тернопіль: Навч.книга, 1999. – 384 с.
3. Діденко С.В, Козлова О.С Психологія сексуальності. - К.: Либідь, 2009. – 403с.
4. Діденко С.В. Психологія сексуальності і сексуальних стосунків: Навч. посібник. - К.: Арістей, 2003. – 321 с.

Допоміжна:

1. Антонов Владимир. Сексология. – СПб.: Файдер-Плюс, 2002. — 90 с.

2. Бейлькин М. Гордиев узел сексологии. Полемиические заметки об одно полом влечении. – М.: ОСТ, 2007. — 704 с.
3. Беледа Р.В., Тактаров В.Г. Современные методы лечения сексуальных расстройств у женщин и мужчин. Руководство для врачей. — Москва: 2004. — 120 с.
4. Беринг Дж. Я, ты, он, она и другие извращенцы. Об инстинктах, которых мы стыдимся. – М. АСТ, Corpus, 2015. - 300 с.
5. Бэйкер Р. Постельные войны. Неверность, сексуальные конфликты и эволюция отношений – М.: Альпина нон-фикшн, 2013. – 400 с.
6. Вейнингер О. Пол и характер / Пер. В. Лихтенштадт. – М.: Астрель, Полиграфиздат, 2012. — 512 с.
7. Доморацкий В.А. Медицинская сексология и психотерапия сексуальных расстройств. – М.: Академический Проект; Культура, 2009. - 470 с.
8. Исаев Д.Д. Три возраста сексуальности. – М.: изд-во "Продолжение жизни", 2003. - 64 с.
9. Исаев Д.Н., Каган В.Е., Психогигиена пола у детей. – Л., ЛГУ, 1999. – 430 с.
10. Каталымов Л.Л. Словарь по сексологии. – М.: Дрофа, 2007. — 61 стр.
11. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии / [монография]. – М.: книжный дом «Либроком», 2011 – 255 с.
12. Келли Гери Ф. Основы современной сексологии. – Санкт-Петербург. СПб: Питер, 2000. – 896 с. – (Серия «Учебник нового века»).
13. Кочарян Г.С. Современная сексология. - К.: Ника Центр, 2007. – 451 с.